

HÉT REISBLAD VAN DE ANWB

REIZ& maazie

februari 2014 - nummer 1/2 € 6,50

116
PAGINA'S
VAKANTIE-
IDEEËN
2014

GRATIS
CRUISE
SPECIAL

STEDEN TOP 100



WE GAAN NAAR RIO | GROEN SPANJE: GALICIA | LEVE DE
LANGUEDOC! | ONBEKEND GRIEKENLAND: HALKIDIKI
BALI, HET JUWEEL VAN INDONESIA | DE RODOPEN, EUROPA'S
LAATSTE WILDERNIS | NAMIBIË: SLAPEN TUSSEN OLIFANTEN
WADLOPEN NAAR MONT SAINT-MICHEL

39133

0 1 4 0 1

www.reizen.nl



8 710966 856499

REIZ& Rio de Janeiro

HET RITME VAN RIO

ON
JO
WI

- Hond
- onbe
- Culin
- Fotog
- Spec

Wakantie is e
Wakantiebeu
wind je dit ja
je mee met v
wemassen en
wie onwibnly
voor maar €

informat

WINTER JOURNAL





All in one rhythm is het thema van het WK voetbal dat dit jaar in Brazilië wordt gehouden. Dat geldt zeker voor Rio de Janeiro, waar zeven wedstrijden gespeeld zullen worden, waaronder de finale op 13 juli. Maar wat doe je tussen de wedstrijden door? Zeven tijdloze Rio-tips.

Tekst: Anne Wesseling | Fotografie: Paul Tolenaar

1 SCHOT VOOR OPEN DOEL

Eerst even dit: waarom heet de stad Rio de Janeiro, ofwel Januaririvier, terwijl hij helemaal niet aan een rivier ligt?

Als je aan de voet van het Christusbeeld staat, bovenop de berg Corcovado ('de gebochelde') dan zie je beneden je de enorme baai van Guanabara. Je ziet de steile bergen (waaronder de beroemde Suikerbroodberg) en daartussenin de stad, met de hoge en strakke gebouwen op de vlakke stukken aan de kust, en tegen de hellingen de *favela's*, de sloppenwijken. Aan de overkant van de baai ligt Niterói, het Amsterdam-Noord van Rio. Er varen veerboten heen en weer vanaf het centrum, en boven de baai maken vliegtuigen een scherpe bocht, op weg naar de luchthaven.

Er is dus van alles te zien, maar een rivier, ho maar. En dat de vroege zeevaarder Gaspar de Lemos op 1 januari 1502 nog geen rivier van een baai kon onderscheiden en zich dus simpelweg vergiste, is op de een of andere manier niet aannemelijk. Kom op. Maar er is gelukkig nog een andere verklaring: er zijn historici die zeggen dat de stad oorspronkelijk 'Ria de Janeiro' heette – en het oud-Portugese woord 'ria' verwijst naar 'een opening tussen twee rotsen'. Kijk, dát is wel logisch. Er zijn inderdaad twee rotsen, en een smalle doorgang naar zee. Vanaf de oceaan zou je de toegang tot de baai als een open doel kunnen zien, maar dan ben je wel heel erg met voetbal bezig.

Je komt naar de Corcovado voor Christus de Verlosser, maar dat beeld is eigenlijk veel te groot om van dichtbij te bekijken, je krijgt er vreselijke kramp in je nek van. Het is veel lekkerder om een tijdje over de reling te hangen en in de verter te turen.

Kijk, fregatvogels!

Ga daarna een trap lager koffie drinken op een van de terrassen. Niet alleen voor het uitzicht, maar ook vanwege het oerwoud dat aan de rand van het terras begint. Je ziet daar grote gele vlinders fladderen en af en toe flitst er een kolibrie voorbij, zo snel dat

Foto pagina 30 - 31: Uitzicht vanaf de Corcovado, in de verte de Suikerberg.

Deze pagina's: Mooiste koffiehuis in Rio? Confeitaria Colombo. São Francisco da Penitencia, uit 1726, de tijd van de goudkoorts. Het Copacabana strand. Een UFO! Nee, het MAC, ontworpen door Oscar Niemeyer

je hem bijna niet ziet. Nog lager, langs de weg naar beneden en bij het helikopterplatform, zitten apen op een muurtje langs de weg. Dat realiseer je je niet van tevoren, maar het Christusbeeld ligt in een natuurgebied. Waar de bergen te steil worden, houdt de bebouwing op en begint het bos. Rio de Janeiro is een wereldstad met groene longen en frisse lucht. 'Cidade Maravilhosa' is de bijnaam: de prachtige stad.

2 SCHIETGEBEDJE

Brazilië telt als land in absolute aantallen de grootste groep katholieken van de wereld, daarom was het vorig jaar een lichte teleurstelling dat de nieuwe paus uit buurland Argentinië kwam. Maar, grapt ze in Rio, 'Argentinië levert de paus, maar wij hebben God!' *Deus é brasileiro* is een gevleugelde uitdrukking: Brazilië komt er steeds zo goed van af dat God wel een Braziliaan moet zijn.

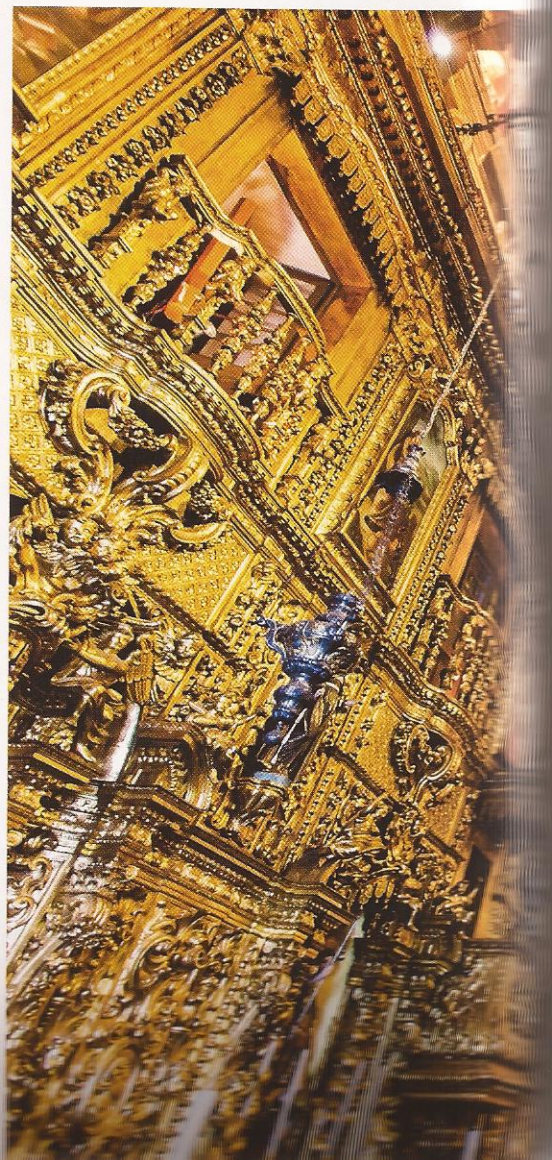
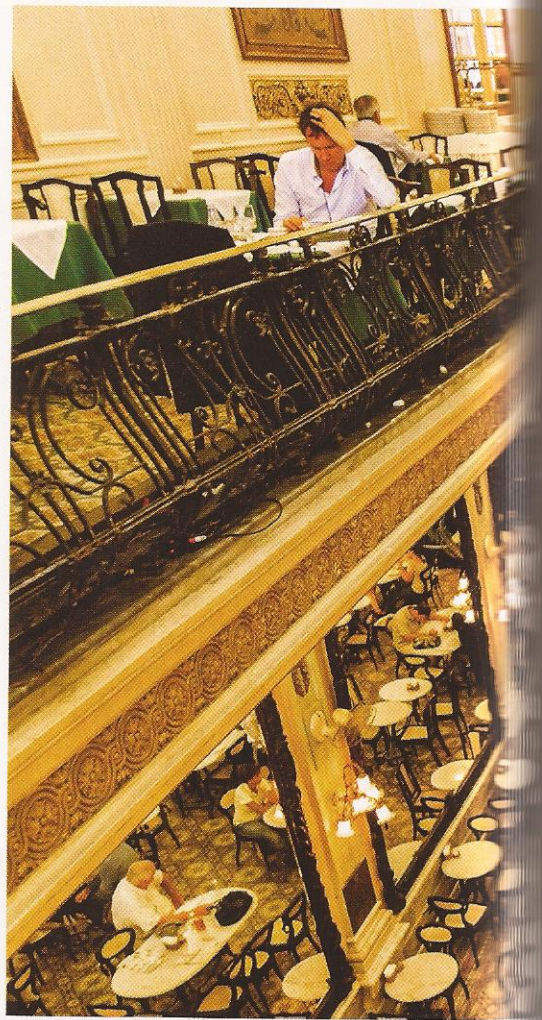
We tippen voor een bezoek twee bijzondere katholieke kerken in het hart van Rio. Om te beginnen de Catedral Metropolitana, gebouwd in de jaren zeventig en opgedragen aan Sint Sebastiaan, de beschermheilige van de stad. Aan de buitenkant is het net een Maya-tempel (de inspiratiebron van architect Edgar de Oliveira) maar van binnen is deze kathedraal minstens zo bijzonder: in de nok bevinden zich transparante ramen in de vorm van een kruis, en vanuit de punten van dat heldere, witte kruis komen vier brede stroken gebrandschilderd glas naar beneden, zodat bezoekers als het ware omringd en gekoesterd worden door goddelijk licht. Wat die kathedraal, hoe groot hij ook is, een beschutte plek maakt.

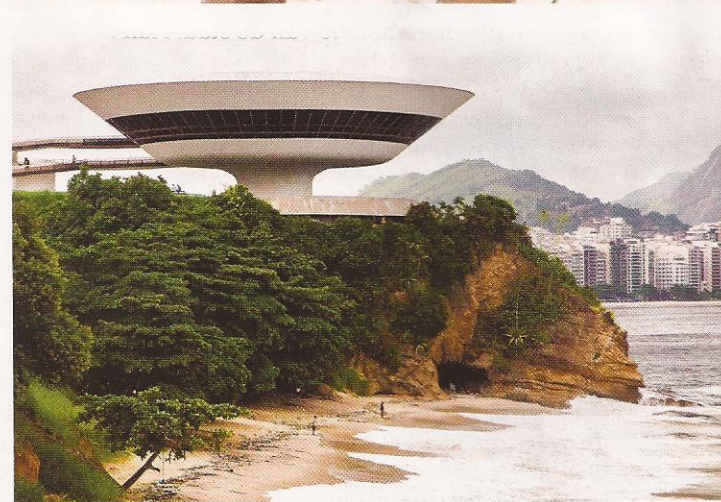
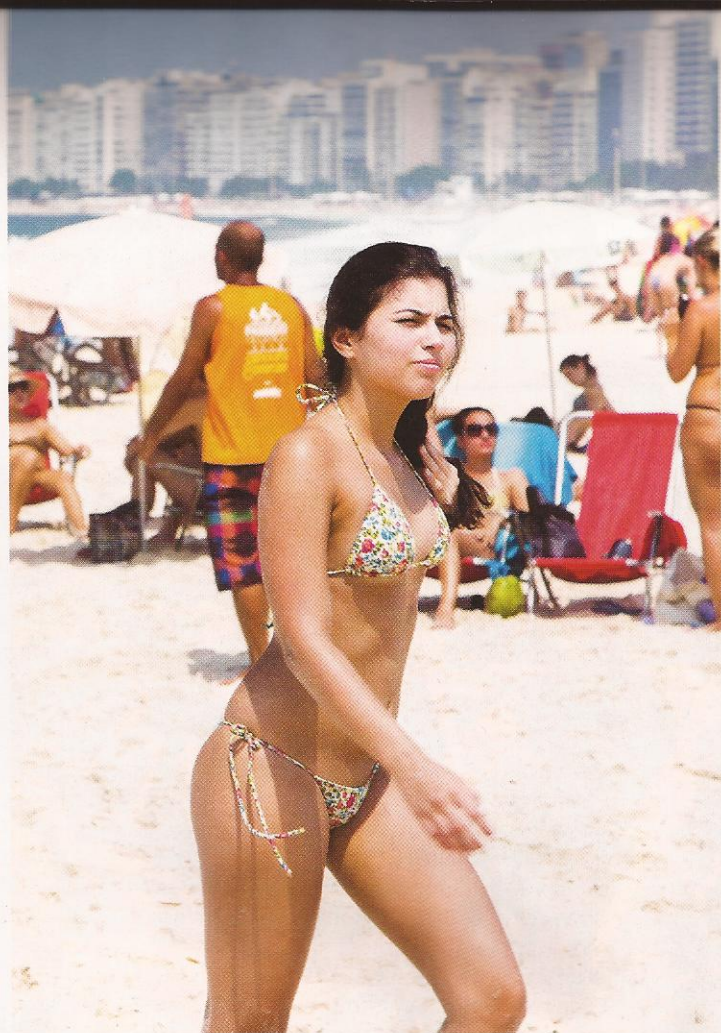
Niet ver daarvandaan, aan het plein Largo da Carioca in het zakencentrum van Rio, waar mannen en vrouwen in snelle pakken druk lopen te bellen, staat onopvallend in een hoek de São Francisco da Penitencia, uit 1726, de tijd van de goudkoorts. Aan de buitenkant zie je het er niet aan af, maar de overdaad van het barokinterieur doet bijna pijn aan je ogen. Een kaarsje opsteken voor Oranje kan hier helaas niet, daar heeft het bladgoud waarschijnlijk onder te lijden. Maar een paar minuten in de bankjes zitten, brengt een mens ook al in een stemming. Let trouwens op de oosterse invloeden in het interieur: draken!

3 UFO OF BROMELIA!

Het nieuwe Rio Art Museum staat in de belangstelling omdat het pas in maart 2013 werd geopend en in het hippe havengebied ligt, dat de afgelopen jaren ingrijpend is verbouwd en heringericht, onder de noemer 'Porto Maravilha'. Maar hier tippen we toch het Museu de Arte Contemporânea de Niterói (kortweg MAC) aan de overkant van de baai.

Als je het gebouw voor het eerst ziet liggen, denk je: UFO! Maar architect Oscar Niemeyer zelf was er poëtischer over. Hij zag er meer een bromelia in. Niemeyer is de bekendste architect van Brazilië, hij ontwierp ook veel gebouwen in de hoofdstad Brasilia, en altijd in zijn 'huisstijl', met gebogen lijnen en veel wit. Niemeyer stierf in 2012 op bijna 105-jarige leeftijd terwijl hij nog allerlei nieuwe projecten aan het

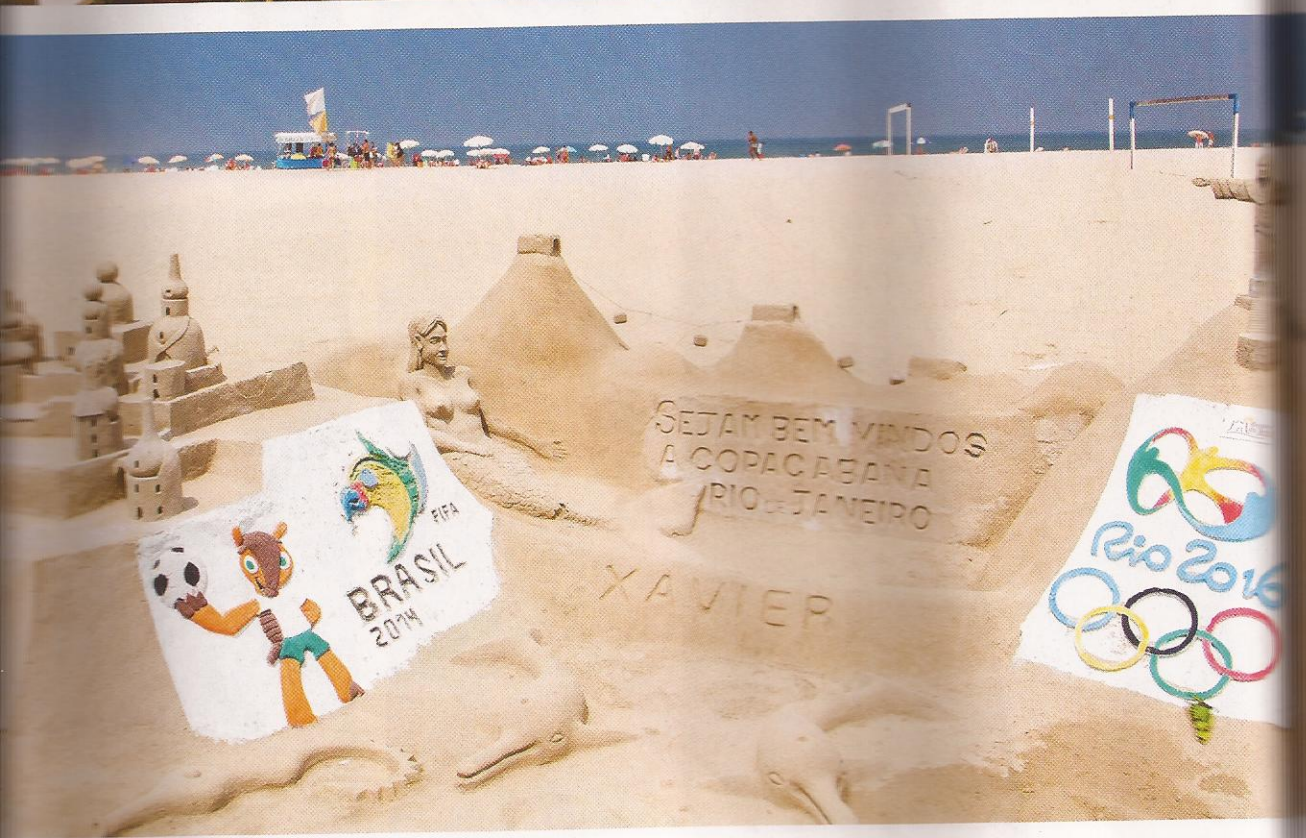


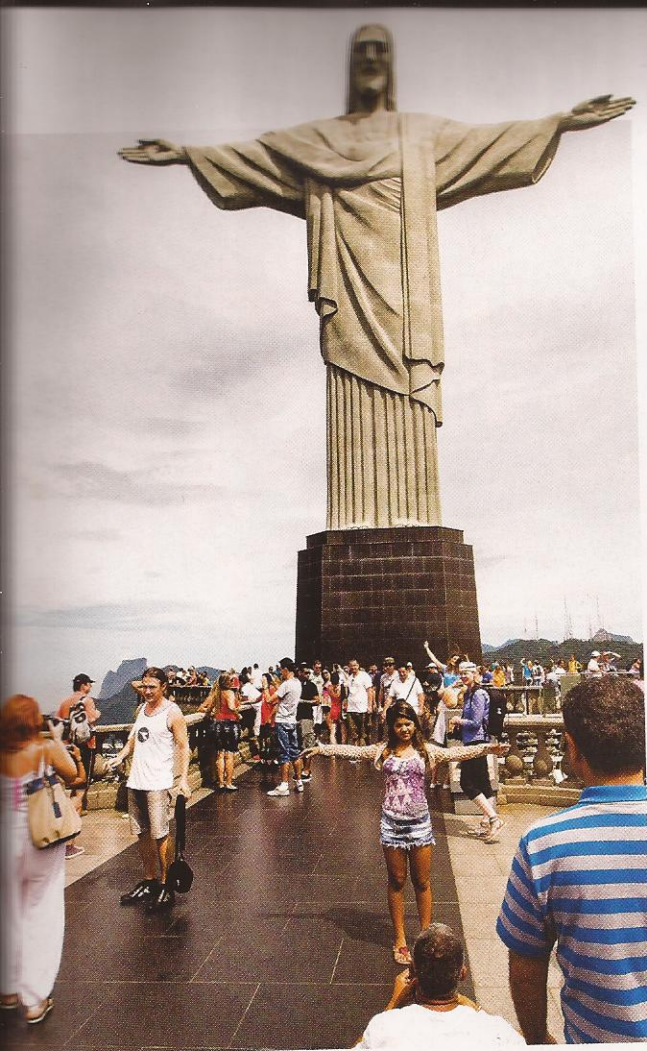


(SCHEI)KUNDIGE KOK

Renato Freire, chef in de **Confeitaria Colombo**, is een van de beroemdste chefs van Brazilië – hij blijkt zeven jaar in het Promenadehotel in Scheveningen te hebben gewerkt en vindt het leuk om nog even Nederlands te spreken. 'Gaan jullie mee naar de keuken? Hier, je moet wel even een kapje op je haar. Boven het restaurant hebben we drie verdiepingen keukens, daarvan hebben de meeste mensen geen idee. Beneden kun je 250 gerechten bestellen, de beroemdste zijn de reuzengarnalen, maar zelf hou ik erg van de *quindim de camisola*. Het meest trots ben ik op onze *pastel de nata*, een taartje met custard. Het lijkt op de Portugese *Pastéis de Belém*, waarvan het recept geheim is.' Renato is van huis uit scheikundige. Heel wat anders dan kok? Lachend: 'Welnee, in de keuken moet je ook alles zorgvuldig afwegen. En eigenlijk draait het bij het koken ook om chemische reacties.'

Confeitaria Colombo, Rua Gonçalves Dias, 32,
www.confeitariacolombo.com.br





Foto's van boven naar beneden: Uitzicht vanuit *favela Pavão*, hoog boven Rio. Welkom in Rio, voetbalfans!
Twee klassiekers: op de foto voor het Christusbeeld en de trappen van Selaron.



uitdenken was. Hoezo pensioen? Werken houdt je fit!
Het museum huisvest wisselende tentoonstellingen, maar naast de architectuur trekt het uitzicht vanaf de eerste verdieping misschien nog wel de meeste aandacht: de baai, de skyline, de Suikerbroodberg.

Ga je naar het museum met de auto of in een taxi, dan rijd je over de brug tussen Rio en Niterói – een spectaculaire constructie van ruim dertien kilometer lang en tot 72 meter hoog, zodat vrachtschepen er onderdoor kunnen varen. Nog leuker (of iets voor de terugweg): neem de ferry, een tochtje van twintig minuten vanaf het centrum. Het stuk tussen de aanlegplaats en het MAC heet trouwens 'el Camino de Niemeyer' omdat er nog meer gebouwen van de architect staan, waaronder het Teatro Popular. Nog iets bijzonders: het MAC is omringd door een vijver met lampen erin. Als die 's avonds aangaan, wordt het van onderaf verlicht en met de spiegeling van de golfjes lijkt het dan net alsof het gebouw echt beweegt. Nog even en het stijgt op. Als een UFO! Of, oké meneer Niemeyer, als een vliegende bloem.

4 KILOKNALLERS

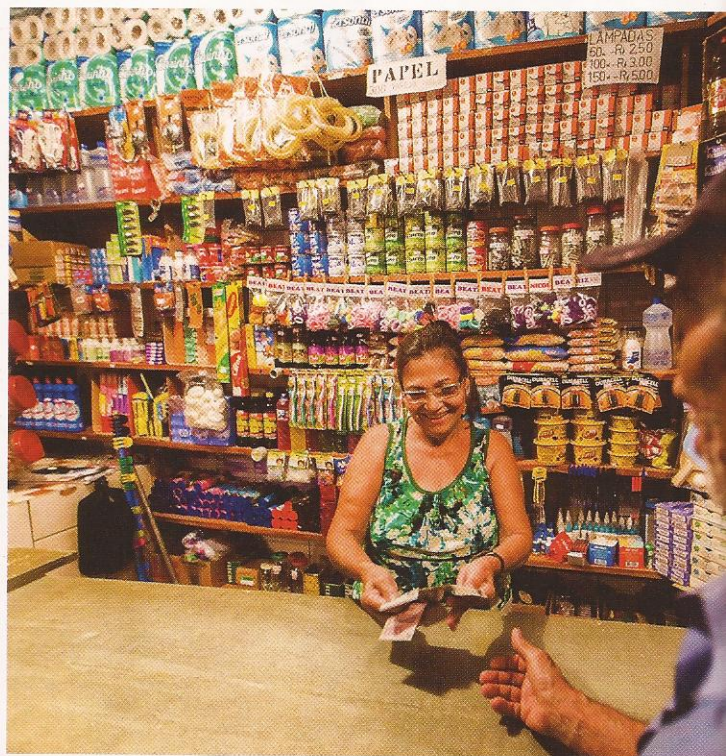
De inwendige mens wil óók wat! Neem de Confeitaria Colombo, het chicste koffiehuis van de stad – je waant je in Wenen, met al die spiegels en de vitrines vol heerlijkheden. Maar voor een gewone lunch is de Colombo wat begrotenlijk. Daarvoor gaan we naar een van de kilorestaurants, herkenbaar aan de woorden 'comida a kilo' op het raam. Je schept je bord vol bij het buffet, zet het bij de kassa op de weegschaal en rekent af per gewicht. Prachtig concept, dat zouden we overal wel willen hebben!
In het centrum van Rio, waar zowat iedereen buiten de deur eet, zit je tijdens lunchtijd bij elk kilorestaurant goed – hoe drukker hoe beter. Neem bijvoorbeeld Confeitaria Nova Carioca, in de Rua do Carioca. Een vol bord pasta, salade en lokale specialiteiten (kwarteleitjes!) voor omgerekend nog geen € 4. Sapje erbij, klaar. En mocht je overvallen worden door een plotselinge zucht naar *Bratwurst und Sauerkraut*: een paar deuren verder zit Bar Luiz, geen kilorestaurant, maar een respectabel Duits etablissement uit 1887. Een *Alemão completo* kun je daar soldaat maken voor 50 Braziliaanse *real* (€ 16) en op zo'n complete Duitser kun je zo drie wedstrijden voort. Hoewel, bij Oranje tegen Duitsland...

5 SELARON TRAPPEN

Toen de Chileense kunstenaar Jorge Selaron in 1991 de trappen naast zijn huis in Rio begon te betegelen, had hij vast niet voorzien hoe mooi en vrolijk het eindresultaat zou worden. Het project werkte aanstekelijk, mensen namen van over de hele wereld tegels voor hem mee, en zelf mozaïekte hij er prachtige tableaus bij: *Brasil te eu amo* en *Mais amor por favor*. Echt een goed-gevoel-attractie, maar met een tragisch detail: Selarón zelf werd in januari 2013 dood gevonden op zijn trap. Was het moord of zelfmoord? Daar zijn ze nog niet over uit in Rio.
Die trap, daar loop je vanuit het zakencentrum zo heen, hij vormt de verbinding tussen uitgaanswijk Lapa en kunstenaarswijk Santa Teresa. Bij de trap staat politie op wacht – en niet zonder reden, want vooral bovenaan de trap worden nogal eens straatovervallen gepleegd. Vervelend, maar er is de afgelopen jaren alles in het werk gesteld om de stad veiliger te maken.

Foto's v.l.n.r.: Winkelleigenaar Leide: 'Het is nu beter dan vroeger.'
Op het strand van Ipanema. Gezellig eethuis in Pavão.

'Hoe gaat u dat nu doen tijdens het WK?', vraag ik aan enkele glimlachende agenten.
'Dan krijgen we versterking van de nationale politie', zeggen ze. Je kunt je bijna niet voorstellen dat het nodig is – de *escadaria Selaron* ziet er zo uitnodigend en vrolijk uit, met dat stralend rood van de tegels, ontspannen toeristen, en een kat die bij een bloembak ligt te slapen. Maar goed, een veiligheidstip van de locals: blijf beneden aan de trap als je met je mooie camera foto's wilt maken, tenzij er helemaal bovenaan de trap en om de hoek óók agenten staan. En oh ja, beneden zijn de tegels ook nog eens mooier.
Zoekt u ook de Nederlandse? Want mocht het tegenzitten bij dat eerste trio wedstrijden tegen Spanje, Australië en Chili dan is het een troostrijke gedachten dat hier in de trap een tegeltje te vinden is met daarop in sierlijke letters: 'Van het concert des levens, krijgt niemand een program.'



6 BEZOEKJE AAN DE FAVELA'S...

En kun je dan wél zomaar een wandelingetje door een favela gaan maken? Ja hoor. Je moet alleen even weten wélke favela, want in sommige zijn de drugsbaronnen nog de baas. Wij gaan mee met gids Rodrigo Braz Vieira naar de favela Pavão. Daar moeten we een hoop trappen voor op (favela's liggen in Rio logischerwijs hoog tegen de berg), maar dan heb je ook wat. Uitzicht, onder meer. Maar vooral ook een kijkje in het leven van mensen in de favela.

Neem Leide, die een winkeltje drijft waar ze alles verkoopt: zeep, vliegers, schoonmaakmiddelen, ballpoints. 'Vroeger waren deze huizen van hout, dan lag ik wakker als het stormde, zo bang dat de boel zou instorten! In de jaren tachtig brak de wand van een watertank en werd een groot stuk van de favela weggespoeld. Maar we hebben een huis van steen nu, dat is een stuk beter.'

Rodrigo: 'Veel mensen denken: favela, dat zijn krotten. Dit zijn echter gewone huizen, maar dan zonder vergunning gebouwd.' Dat betekent ook dat de favela een grillig stratenplan heeft. Na een wandeling bergop, door het oerwoud en weer bergaf volgen we een slingerend voetpad tussen de huizen door, met winkeltjes en cafés aan beide zijden. Gezellige boel is het hier. Vriendinnen die op de foto willen, jongens met de duimen omhoog, *bem-vindo!* Even een biertje drinken bij een kleine *boteco*. Unieke geluidsmix hoor je hier: muziek, voetbalcommentaar, biljartballen, gepraat en gelach, aan de overkant is een soap op televisie. Daarna nog even eten bij Pensão Bela Vista, het beste avondeten in Rio tot dusver, voor maar € 2.

Tijdens het WK moet zo'n boteca trouwens een mooie plek zijn om naar het voetbal te kijken. Met een beetje mazzel kun je op een van de veldjes in de favela nog een balletje trappen met de plaatselijke jeugd. En nog een tip: rond het WK organiseert Rodrigo ook speciale voetbaltours. Kun je onder meer het stadion bezoeken waar Ronaldo groot werd – er staat daar (ook zichtbaar vanaf de weg naar het vliegveld) groot op de zijwand geschreven '*Aqui nasceu o fenómeno*'. *Goaaaaal!* Een favela-tour is doorgaans los te boeken via reisorganisatie of hotel, of kijk op www.bravietour.com.br voor de tours van onze gids Rodrigo Braz Vieira.

'EEN STRANDDAG! MUNTJE GOOIEN. IPANEMA OF COPACABANA?'

7

...EN DAN NAAR HET STRAND!

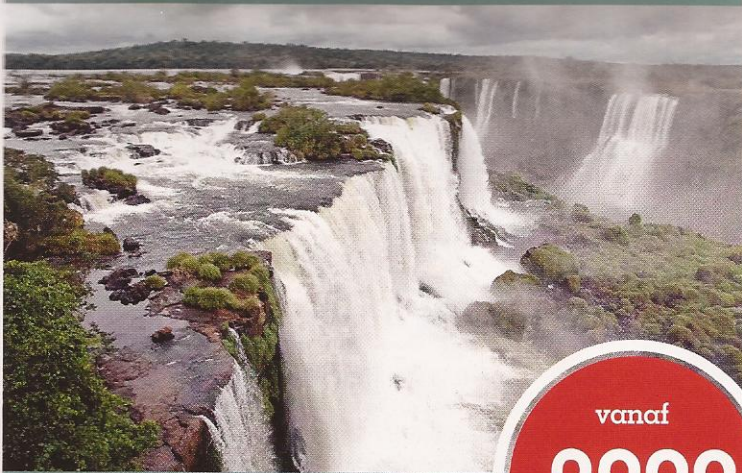
Het kan in Rio trouwens ook hartstochtelijk regenen. En zo stonden wij na aankomst op de boulevard onder een luifel te schuilen, terwijl strandgasten een veilig heenkomen zochten onder de palmen. Maar na een paar bewolkte dagen is daar op de laatste ochtend alsnog een cadeautje: stralende zon. Eindelijk tijd voor de belangrijkste attractie van Rio de Janeiro, het strand. Ook een tip voor de voetbalfans, want na zo'n inspannende wedstrijd (op de tribune is minstens zo enerverend, toch?) wil je ook wel even ontspannen in de zon. Copacabana of Ipanema? Muntje gooiën: Ipanema.

Er is bij Ipanema een semi-officiële indeling, tellend vanaf het centrum: bij *posto 7* wordt gesurfd en daar is ook dé plek (bij de rotsen) om een mooie zonsondergang te zien. Tussen strandpost 7 en 8 zijn de jongens uit de favela's aan het voetballen (even checken of er een nieuwe Ronaldo bij zit). Tussen strandpost 8 en 9 ligt het homostrand, te herkennen aan de regenboogvlag. Tussen 9 en 10 waait er af en toe een vlag wietgeur je neus binnen, en bij *posto 10* ligt het welvarende deel van de natie mooi te wezen, met hun Ray Ban-zonnebrillen en design-bikini's.

Maar ga gerust overal liggen met je handdoekje, want in het echt is het natuurlijk niet zo strak ingedeeld. Op het strand is iedereen gelijk, toch? Dit is de rand van de stad, hier is de zee, met de oceaangolven die zo rollen en bulderen dat je elkaar nauwelijks kunt verstaan.

Aan het eind van je bezoek nog even weemoedig kijken naar de fregatvogels en bij de strandverkoper wat armbandjes scoren voor thuis. En dan, turend over het water, plannen maken voor de rest van de reis, als je nog tijd hebt. Want strand en zee, daar hebben ze in Brazilië heel veel van... en niet alleen in Rio. Een bezoek aan de regio Bahia, misschien? Voor nu vaarwel, Rio. *Um grande abraço!* •





vanaf
€ 3999
 p.p.

REIZ& LEZERSREIS 20 DAGEN BRAZILIË

Dat Brazilië meer dan Rio de Janeiro is, laat deze 20-daagse complete 'Beautiful Brazil'-reis zien. Speciaal voor REIZEN Magazine-lezers biedt FOX Vakanties een korting van € 100 p.p. aan op een vertrekdatum naar keuze én een gratis ANWB Wereldreisgids Brazilië.

Steden, natuurspektakel & de Amazone

U bezoekt de bruisende steden Rio de Janeiro en Salvador, maar ook kleine juweeltjes waaronder het koloniale voor-malige mijnwerkersdorpje Lençóis. Geniet van de spectaculaire natuur, zoals de Foz do Iguacu-watervallen of de immense canyons en tafelbergen van het NP Chapada Diamantina. Daarnaast bezoekt u de Amazone en het imposante moerasgebied Pantanal, één van de beste plaatsen om tropische dieren te zien. Een ongelooflijk mooie reis die een compleet beeld geeft van Brazilië.

Prijs en periode

Vanaf € 4.099 nu voor € 3.999 per persoon o.b.v. verblijf in een 2-pk. Vertrek mogelijk tot 15 augustus 2014.

Inclusief

- Vlucht Amsterdam-Salvador de Bahia en Rio de Janeiro - Amsterdam met KLM • luchthavenbelasting, brandstofheffing en Veiligheidstoelag a € 418 p.p. • 5 binnenlandse vluchten • 17 overnachtingen o.b.v. LO • verblijf in een Amazonelodge en een fazenda in de Pantanal met excursiepakket en o.b.v. VP • alle genoemde transfers
- bustickets Salvador - Lençóis v.v. • stadstour/wandeling Salvador, Lençóis, Brasilia*, Rio • excursie Foz do Iguacu
- gratis REIZEN Magazine ANWB Wereldreisgids Brazilië.

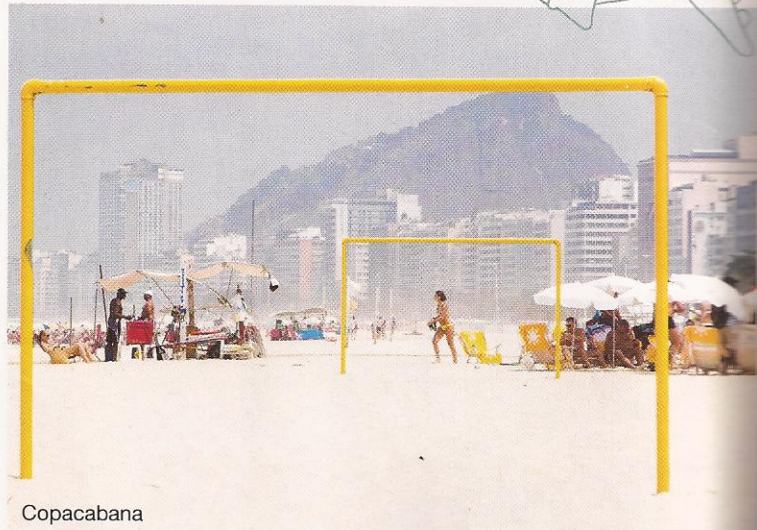
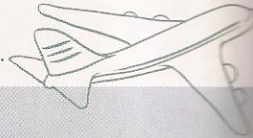
Niet inbegrepen: optionele excursies, entreegelden circa € 28 pp, fooien, vertrekbelasting, bijdrage Calamiteitenfonds € 2,50 per boeking.

Boeking en informatie

Zie www.reizen.nl of bel met FOX: 0252 - 660000, o.v.v. REIZEN Magazine.

Hoe kom je er?

KLM/Air France vliegt dagelijks van Amsterdam Schiphol naar Rio. Retourticket in maart 2014 v.a. € 730 pp all-in, met 1 tussenstop in São Paulo). Kan ook met British Airways v.a. € 690 pp all-in, met tussenstop in Londen. Vluchtduur voor beide vluchten 15 uur. Voor een bezoek van minder dan drie maanden aan Brazilië is geen visum vereist.



Copacabana

Eten en drinken

Een vondst vonden wij de 'kilorestaurants' - je scheidt je bord vol aan het buffet en rekent af naar gewicht. Bij een druk restaurant is het eten vers en warm en eet je toch al voor een paar euro een uitgebreide lunch. Het kan in het centrum bijvoorbeeld bij **Confeitaria Nova Carioca**, Rua da Carioca 21.



Delfts Blauw tussen de rode tegeltjes van de escadaria Selaron

Veiligheid

Je kunt in Rio zelfs in het centrum op klaarlichte dag bij een auto en met politieagenten om de hoek een overval meemaken. Neem daarom het zekere voor het onzekere: laat waardevolle bezittingen (denk ook aan volle geheugenkaarten) achter in de kluis op de hotelkamer of bij de receptie van het hotel. Neem in de tas alleen het noodzakelijkste mee: wat geld voor de dag, een creditcard en een kopie van je paspoort.

Zien & doen

- Een **favelatour** (US \$ 55 = € 41 pp, voor een halve dag) is door-gaans los te boeken via reisorganisatie of hotel, of kijk op www.bravietour.com.br voor de tours van onze gids Rodrigo Braz Vieira.
- **Museu de Arte do Rio (MAR)**. Allernieuwste culturele aanwinst. Alleen al om zijn opvallende 'golvende' dak. Contemporaine kunst. Op dinsdag gratis toegankelijk. Zie: www.museudearte.dorio.org.br.
- **MAC de Niterói**. De 'UFO' van Oscar Niemeyer, alleen voor de het gebouw en zijn ligging. Zie: www.macniteroi.com.br.

3x Slapen

De keuze aan hotels is groot in Copacabana, meestal zijn ze goedkoper bij pakketreizen dan wanneer je los een kamer boekt.

- Wij logeerden in het **Copacabana Mar**, twee blokken van het strand en dichtbij de metro, 2-pk v.a. € 95. Zie: www.copacabana-mar.com.br.
- **Solar do Cosme**, op 500 meter van de kabelbaan naar Corcovado, 2-pk v.a. € 64, www.solardocosme.com.
- **Promenade Princess Copacabana******, op loopafstand van strand en vlakbij metrohalte voor vervoer naar het centrum, 2-pk v.a. € 129, www.promenade.com.br.

Het beroemdste hotel van Rio is het **Copacabana Palace**, een glamoureuze art-deco gebouw aan de Avenida Atlântica, met uitzicht op het strand van Copacabana. Hier logeerden onder meer Prinses Diana, Marilyn Monroe, de Rolling Stones en Brigitte Bardot, en de kamerprijzen zijn ernaar - zelfs via Booking.com vonden wij geen goedkopere kamer dan eentje voor € 500 per nacht. Voor héél bijzondere gelegenheden dus! (www.copacabanapalace.com).



Informatie en sites

Embratur, het **Nationale Verkeersbureau van Brazilië**, opent begin 2014 een kantoor in Amsterdam. Bij het ter perse gaan van dit nummer was het adres nog niet bekend. Check de site:

- www.visitbrasil.com.
- www.rioguiasoficial.com.br, site van Rio de Janeiro
- www.visitbrasil.com, officiële website, ook Nederlandstalig.
- www.fifa.com/worldcup, overzicht van de 12 gaststeden tijdens het WK 2014.

Geld & vervoer ter plaatse

In Brazilië betaal je met *real* (BRL).

1 real is € 0,32 (koers dec. 2013).

Een **taxi** vanaf de luchthaven naar het centrum kost ongeveer € 25 (let op dat de meter aanstaat). In de stad (bijvoorbeeld tussen het centrum en Copacabana) reisden we per **metro**, dat was een stuk sneller én goedkoper. Kaartjes kosten 4 real, ca. € 1,28. Tickets voor de tram tot de Corcovado kun je vooraf kopen via internet: www.corcovado.com.br. Of neem een **luxé busje** vanaf het plein Largo de Machado (wijk Flamengo), dat is iets goedkoper.



Bar in favela bij Ipanema.

Reisgidsen

De **Lonely Planet Rio de Janeiro**, recente heruitgave (oktober 2013, € 19,99) met 256 pagina's up to date informatie, ook over geschiedenis en met achtergronden. Compact: **ANWB Extra Rio de Janeiro** (€ 8,95), hoogtepunten van de stad plus tips voor hotels, cafés en uitgaan, met uitneembare kaart.

Nu op reizen.nl

Filmpje Caetano Veloso, over de 'Cidade Maravilhosa' bit.ly/18iTkPv

Rio de Janeiro

